

การพัฒนาศักยภาพการค้าชายแดนระหว่างไทยกับราชอาณาจักรกัมพูชาเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจ
อาเซียนช่วงปี พ.ศ. 2550-2555: กรณีศึกษาด้านศุลกากรคลองลึก
อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

สุจิตรตรา ฤทธิสกุลชัย

โครงการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากวิทยาลัยการเมืองการปกครอง

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

งบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ 2556

การพัฒนาศักยภาพการค้าชายแดนระหว่างไทยกับราชอาณาจักรกัมพูชาเข้าสู่
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนช่วงปี พ.ศ. 2550-2555:
กรณีศึกษาด้านศุลกากรคลองลึก อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

บทคัดย่อ

ราชอาณาจักรกัมพูชาเป็นประเทศที่มีความสัมพันธ์กับประเทศไทยมาอย่างยาวนาน ตั้งแต่ประวัติศาสตร์ มาถึงปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านภูมิศาสตร์ ทรัพยากร ภาวะวัฒนธรรม โดยเฉพาะการติดต่อค้าขายระหว่างประเทศ รวมระยะทางประมาณ 798 กิโลเมตร ผู้วิจัยเลือกศึกษาเฉพาะกรณีจุดการค้าผ่านแดนถาวรบ้านคลองลึก อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ซึ่งถือว่าเป็นจุดการค้าที่มีความสำคัญมาก และมีมูลค่าการค้าสูงที่สุดและมีมูลค่าการนำเข้าส่งออกสินค้าระหว่างไทยและกัมพูชามากที่สุดอีกด้วย การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 วิธี ได้แก่ การวิจัยเอกสารและการวิจัยภาคสนาม ด้วยวิธีการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นายด่านศุลกากร, เจ้าหน้าที่ผู้ชำนาญการ รวมทั้ง ผู้ซื้อและผู้ขาย โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบมูลค่าการค้า ตลอดจนสินค้าส่งออกและนำเข้าระหว่างประเทศไทยและราชอาณาจักรกัมพูชา ช่วงระหว่างพ.ศ. 2550-2555 ตลอดจนวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพการค้าชายแดนระหว่างประเทศไทยกับราชอาณาจักรกัมพูชา ให้แก่หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พ.ศ. 2558

งานวิจัยนี้พบว่า ในช่วงประมาณ 2555 มูลค่าการค้าของทั้งสองประเทศโดยรวมสูงถึง 47,715.80 ล้านบาท และประเทศไทยมีมูลค่าการค้าเกินดุลถึง 35,513.80 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม การค้าระดับชาวบ้านจะมีมูลค่าไม่สูงนัก หากแต่มีความสำคัญและมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนทั้งสองประเทศ โดยเฉพาะความสัมพันธ์ทั้งด้านการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและการข้ามแดนไปมาของประชาชนทั้งสองประเทศ แม้ว่าความขัดแย้งในความสัมพันธ์และความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของทั้งสองประเทศ อีกทั้งปัญหาเขตแดน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีปราสาทพระวิหาร ได้ส่งผลกระทบต่อมูลค่าการค้าชายแดนในบางพื้นที่เท่านั้น แต่มูลค่าการค้าและปริมาณการค้าชายแดนในจังหวัดสระแก้วกลับไม่ได้รับผลกระทบจากปัญหาดังกล่าว

คำสำคัญ : การค้าชายแดน, ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน, ด้านศุลกากร

The Development of Efficient Border Trade between Thailand and Cambodia during the Periods of 2007-2012 towards ASEAN Economic Community: the case study of Aranyaprathet Custom's House,

Sa- Kaeo Province

Abstract

From the history to the present, Cambodia is a country with a long relationship with Thailand: such as geographic, language, cultural, especially the international border trade about 798 km. The researcher concentrates on study the trade movement through the permanent check-point at Aranyaprathet, Sa Kaeo where the highest commercial value trade and Import-export value is. This study used qualitative research methods and data collection methods, including field research by interviewing a representative sample: head of custom's house officers, custom's house officers and buyers-sellers. The objectives focus on study and compare the commercial value: export and import between Thailand and Cambodia during the year of 2007-2012. Moreover, this research aims to analysis of problems and solutions to develop border trade between Thailand and Cambodia to preparing for the both of governments and the public sectors towards the ASEAN Economic Community 2015.

This research is found that in 2012 the value of trade between the two countries increases rapidly 47,715.80 million bahts. Meanwhile, Thailand's trade moves highly to trade at 35,513.80 million bahts. Even if, lower trade (villagers) is not very high, there are important and affects the way of life especially, the well-being of the peoples along the two borders because of crossing of the goods and the peoples of the two countries. Although the conflict in relationships, economic inequality, and the boundary issue, in particular, the temple of Preah-Vihear

influence the trade value in some border areas but this problem does not impact on the trade movements and the atmosphere border trade in Sa Kaeo province.

Keywords: Border Trade, ASEAN Economic Community, Custom House

วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มมส